

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАХАР
КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ОБЛАСТЬ ВА ШАХАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 29 (1033)

9

ФЕВРАЛЬ
ЯКШАНБА
1958 ЙИЛ

БАҲОСИ
20 ТИНИН

Коммунистик партия барча сайловчиларни
СССР Олий Советига ўтказиладиган бу сай-
ловда ҳам коммунистлар билан партиясизлар
блокининг кандидатлари учун яқдиллик билан
овоз беришга чақиради!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга—ишчиларга, деҳқонларга, совет интеллигенциясига, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчиларига МУРОЖАТИ

Қадрли ўртоқлар! Совет Иттифоқи граждани! 1958 йил 16 мартда Совет Социалистик Республи-
калари Иттифоқи Олий Советига — Ватанимиз давлат
ҳокимиятининг юқори органига навбатдаги сайлов
ўтказилди.

Сайловлар сиёсий руҳ юксак ва баланд бўл-
ган, ишчи ва деҳқонлар иттифоқи, СССР халқлари
дўстлиги янада мустаҳкамланган бир вазиятда, комму-
низм қурилишида, Коммунистик партия ва Совет ҳуку-
матининг ленинча сиёсатини амалга оширишда янги-
дан-янги буюк муваффақиятлар қўлга киритилган бир
вазиятда ўтди.

Коммунистик партия ўтган сайлов кампаниялари-
дагидек бу сайловда ҳам партиясиз ишчилар, деҳқон-
лар ва зиёлилар билан ягона бир блокда мустаҳкам
иттифоқ бўлиб қатнашди. Бу блок партия ва халқ
бузилмас бирлигининг ифодасидир. Бу бирлик совет
жамиятининг коммунизм йўлидан тараққий этишида
ҳаракатга келтирувчи қудратли кучдир.

СССР Олий Советига ўтказилган аввалги сайлов-
дан буён тўрт йил ўтди. Ана шу давр ичида Ватани-
мизнинг ҳаётида, барча социалистик мамлакатларнинг
ҳаётида, бутун дунёда кўпгина катта воқеалар юз бер-
ди. Кўп миллатли халқ давлатимизнинг, ҳаётини куч-
ларга тўла социалистик давлатимизнинг тарихида ян-
ги, шонли саҳифалар очилди. Бу йиллар буюк ижодий
меҳнат йиллари, кенг миқёсдаги хўжалик қурилиши,
саноат ва қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият кучли
суратда юксалган йиллар бўлди, ишчилар, колхозчи-
лар ва зиёлиларнинг ижодий фаоллиги ҳамда ташаб-
буси буюкдек қайнаб тошган йиллар бўлди.

1956 йилнинг бошида Совет Иттифоқи Коммуни-
стик партиясининг XX съезди бўлиб ўтди. Бу съездининг
марксизм-ленинча таълимотни юксалтиришга бебаҳо
ҳисса қўшган тарихий қарорлари жаҳондаги воқеалар-
нинг боришига жуда катта таъсир кўрсатди ва кўрсат-
моқда. Съездининг қарорлари халқимиз кураши ва ме-
ҳнатининг программаси бўлиб қолди. Ана шу йиллар
ичида Партия ва Ҳукумат халқ хўжалигини, жамият
ҳаётини ривожлантириш, Совет давлатининг ички ва
ташқи сиёсати масалалари юзасидан жуда муҳим қар-
орлар қабул қилдилар ва бу қарорлар амалга ошири-
ла борди.

Бутун халқимиз, бутун прогрессив инсоният Улуғ
Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигини
тантанали вазиятда, нишонладилар, социалистик жа-
мият тараққийлаётгани жаҳоншумул тарихий яқунларини
тўпладилар. Бу яқунлар совет ижтимоий ва давлат
тузумининг енгилмас ҳаётини кучга эга эканлигини,
марксизм-ленинизмнинг ҳамма ғолиб идеялари тан-
тана қилганлигини исбот этди. Шу йиллар ичида
халқаро майдонда Совет Иттифоқининг обрўси ва таъ-
сири янада кўпроқ ўсди.

Дунёда кучлар нисбати капитализм зарарига, со-
циализм фойдасига ўзгарди. Ҳозирги кунда социализм
қарийб бир миллиард кишини ўз ичига олган қудратли
жаҳон системасидир. Жаҳон коммунистик ва ишчи ҳа-

ракати, халқларнинг тинчлик, демократия ва социа-
лизм учун кураши янги, янада юксак босқичга кўта-
рилди.

Қадрли ўртоқлар!

1954 йил март ойида СССР Олий Советига сайлов
ўтказиш арафасида Совет Иттифоқи Коммунистик
партияси Марказий Комитети сайловчиларга қарата
чиқарган Мурожаатида социалистик экономка ва ма-
даниятни янада юксалтириш, халқ фаровонлигини
ошириш, социалистик мамлакатларнинг бирдамлигини
мустаҳкамлаш, халқаро кескинликни юмшатиш, бутун
дунёда тинчликни мустаҳкамлаш вазифаларини илгари
сурган эди.

Мамлакат Олий Советга янги сайловни кутиб ола-
ётган ҳозирги пайтда Марказий Комитет бу вазифалар
қандай бажарилганлигини, партия ва халқ ўтган сай-
лов олди Мурожаатида белгиланган программани
амалга ошириш йўлида қандай ишларни бажарганли-
гини айтиб ўтиш зарур, деб ҳисоблайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тўрт йил
муқаддам сайловчиларга мурожаат қилиб, саноатни
ва, биринчи ғалда, экономикаимизнинг негизи бўлган
оғир индустрияни бутун чоралар билан ривожланти-
ришга эришажганини, социалистик хўжалик замирида
яшириниб ётган битмас-туганмас резервлардан максимал
фойдаланиш учун ҳамма чораларни кўражagini
айтган эди.

Ўтган тўрт йил ичида мамлакатимизда 3.000 дан
ортиқ йирик саноат корхоналари, шу жумладан, 400
кўмир шахтаси, 16 домна печи ва 24 мартен печи қу-
рилди ва ишга туширилди. Дунёда энг йирик Куйби-
шев ГЭСи ва Иркутск, Горький, Кама, Каховка, Сла-
вянск, Қайроққум ва шулар сингари кучли электро-
станциялар ишга туширилди. Ана шу янги иншоотлар
мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлан-
тиришда, давлатимизнинг қудратини мустаҳкамлашда,
коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга кел-
тиришда олға қараб қўйилган катта қадамдир.

Коммунистик партия ва ишчилар синфининг саноат
ишлаб чиқариш соҳасидаги фаолиятининг энг муҳим
яқуни шундан иборатки, социалистик экономкани
ривожлантиришда, халқнинг фаровонлигини ошириш-
да, социализмнинг капитализм устидан узил-кесил ғала-
басига эришишда ҳал қилувчи омил бўлган меҳнат
унумдорлиги янада оширилди. Янги техниканинг
жорий қилиниши ва ишлаб чиқариш технологияси-
нинг тақомиллаштирилиши, социалистик мусобақанинг
ривожлантирилиши, илғор иш тажрибаларининг кенг
оммалаштирилиши шу давр ичида саноатда меҳнат
унумдорлигини 32 процент ошириш имконини берди.

Бизнинг мамлакатимиз саноат ишлаб чиқариш
ҳажми жиҳатидан капиталистик Европадаги энг йирик
давлатлардан кўпданок ўзиб кетди ва саноат маҳсуло-
тининг энг муҳим турлари соҳасида АҚШдаги ишлаб
чиқаришнинг ҳозирги ҳажмига етиб олиш ва ундан
ўзиб кетиш вазифасини муваффақиятли суратда ҳал
этмоқда. Ўртоқлар, қуйидаги рақам ва фактлар устида

фикр юритиб кўрингиз. Тўрт йил ичида бизда қўйилган
чўян 1953 йилдаги 27 миллион тоннадан 1957 йилда 37
миллион тоннага, қўйилган пўлат 38 миллион тоннадан
51 миллион тоннага, ишлаб чиқарилган прокат 29
миллион тоннадан 40 миллион тоннага етди. Кўмир
чиқариш 320 миллион тоннадан 463 миллион тоннага,
нефть чиқариш 53 миллион тоннадан 98 миллион тон-
нага етди. Халқ хўжалигининг энергетика базаси анча
кенгайди ва мустаҳкамланди: 1953 йилда СССРдаги
барча электростанциялар 134 миллиард киловатт-соат
электр қуввати ишлаб чиқарган бўлса, 1957 йилда 209
миллиард киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқа-
рилди.

Бу рақамларда тантана қилган социализмнинг муста-
ҳкам ва қудратли ҳаракати, янги ҳаёт қураётган
миллионларча кишиларнинг ақл-идроки, ижодий фик-
ри, иродаси ва ғайрати ифода қилинган. СССР саноат
ишлаб чиқаришини шу қадар тез суръатлар билан ривож-
лантиришди, бундай ўсиш суръати тарихда ҳали
ҳеч бир кўрилмаган!

КПСС Марказий Комитетининг 1954 йилда сайлов-
чиларга қарата чиқарган Мурожаатида партия оғир
саноатни ривожлантириш билан бирга, халқ истеъмолчи
товарлари ишлаб чиқаришини ҳам бутун чоралар билан
кўпайтиришга эришди, дейилган, эди. Ўтган тўрт йил
ичида СССРда жун газлама ишлаб чиқариш 209 мил-
лион метрдан 282 миллион метргача, зигир толасидан
ишлаб чиқарилган газлама 289 миллион метрдан 425
миллион метргача, шойи газлама 400 миллион метрдан
805 миллион метргача, чарм пойфазал 238 миллион
жуфтдан 315 миллион жуфтгача кўпайди. Шакар иш-
лаб чиқариш 3 миллион 434 минг тоннадан 4 миллион
491 минг тоннагача, саноат усулида гўшт ишлаб чиқа-
риш 2 миллион 200 минг тоннадан 3 миллион 100
минг тоннагача, саноат усулида мол ёғи ишлаб чиқа-
риш 371 минг тоннадан 621 минг тоннагача кўпайди.
Мотоцикл, велосипед, тикув машиналари, соат, ра-
диоприёмник, телевизор ва бошқа товарлар ишлаб чи-
қариш кўп марта ортди.

Партия ва Ҳукуматнинг саноат ва қурилишнинг бош-
қаришини қайта қуриш соҳасида кўрган тадбирлари,
Халқ хўжалиги кенгайлашнинг вужудга келтирилган-
лиги, республикалар ролининг оширилганлиги эконо-
микаимизни янада ривожлантириш учун жуда катта
аҳамиятга эгадир. Идораий ғовларнинг йўқотилиши,
раҳбарликнинг корхоналарга яқинлаштирилиши, са-
ноатнинг иш учун маҳаллий органлар жавобгарлиги-
нинг оширилиши халқ оммасининг ижоди, ташаббуси
ва активлигини янада кучайтирди. Бошқарув қайтадан
қурилгандан кейин, саноатнинг ишчи яхшиланганлиги
ҳозир ҳамма эътироф этмоқда. Давлатнинг план
тошириқлари яхшироқ бажарила бошладилар. 1957 йил
плани саноат ишлаб чиқаришини 7 процент ўстириш-
ни кўзда тутиган эди, ҳақиқатда эса, ишлаб чиқарилган
саноат маҳсулотини 10 процентдан зиёд ортди. Бунинг
маъноси нима эканлигини билимқў учун маҳсулот ўси-
шининг бир проценти 10 миллиард сўмга баравар
еканлигини кўзда тутиш лозим. 1957 йилда саноат
маҳсулотининг ўсишигана революциядан илгариги
Россияда саноатнинг йил бўйи ишлаб чиқарган бутун
маҳсулотидан уч баравар ортди.

Коммунистик партия социалистик саноатнинг барча
тармоқларини бундан буён ҳам зўр бериб юксалтириш
учун, СССРнинг асосий иктисодий вазифаси, яъни
аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш соҳасида
энг йирик капиталистик мамлакатларга етиб олиш ва
улардан ўзиб кетиш вазифасини ҳал этиш учун бундан
буён ҳам зўр ғайрат билан кураш олиб боражagini
изҳор қилди.

Бизнинг мамлакатимиз социалистик тузумнинг
афзалликлари таъиниб, 15 йил ичида индустриянинг
ҳал қилувчи тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқариш-
ли 2-3 баравар кўпайтира олади ва кўпайтириш лозим.
Бунинг маъноси шуки, биз ҳар йили темир руда
чиқаришни 250-300 миллион тоннага, чўян қўйиш
75-85 миллион тоннага, пўлат қўйиш 100-120 мил-
лион тоннага, кўмир чиқариш 650-750 миллион тон-
нага, нефть чиқариш 350-400 миллион тоннага, газ
ишлаб чиқариш 270-320 миллиард кубометрга,
электр қуввати ишлаб чиқариш 800-900 миллиард
киловатт-соатга, цемент ишлаб чиқариш 90-110 мил-
лион тоннага етказишимиз керак.

Биз, оғир индустрияни устун даражада ривожлан-
тиришга қаратилган ленинча йўлни бундан буён ҳам
амалга ошириб, эндиликда халқ истеъмолчи товарлари
ишлаб чиқариш янада тез суръатлар билан олға
бостириш ва 15 йил ичида қанд ишлаб чиқариш 9-
10 миллион тоннага, жун газлама ишлаб чиқариш
550-650 миллион метрга, чарм пойфазал ишлаб чиқа-
риш 600-700 миллион жуфтга етказиш имкониятига
эгамиз.

Коммунистик партия ана шу янги, улғувроқ вазифа-
ларини илгари сўриб, яқин йиллар ичида қора метал-
лургиянинг ҳам ашё базасини, аввало, кейинги вақт-
ларда Қурск магнит аномалияси, Қозғоғистон ва Си-
бирь районларида очилган йирик конларни ўзлашти-
риш йўли билан жиддий суратда ошириш ниятидадир.
Биз, мамлакатнинг ёқили балансини ҳам кескин су-
ратда ўзгартиришимиз, ёқилнинг энг тежамли турла-
рини — нефть ва газ ишлаб чиқаришнинг биринчи
ғалда ривожлантиришнинг таъминлашимиз лозим. Хи-
мия саноатини, биринчи ғалда, пластик масса, синтетик
ва сунъий тола, синтетик каучук ишлаб чиқаришнинг тез
ривожлантириш таъминлашимиз зарур. Бу эса, халқ
хўжалигининг кўпгина етакчи тармоқларини янада
ривожлантириш учун база вужудга келтиради ва халқ
истеъмолчи учун керакли яхши сифатли ҳамда арзон
товарлар ишлаб чиқаришнинг анча кўпайтириш имко-
нини беради.

Ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш соҳа-
сидаги ана шу янги буюк вазифалар қийин бўлса ҳам,
уларни бемалол бажариш мумкин. Бу вазифалар иқ-
тисодий имкониятларимизни ва совет халқининг ўсиб

бораётган ижодий кучларини ҳисобга олиш асосида
ишлаб чиқилди.

Коммунистик партия социалистик саноатнинг бар-
ча тармоқларини янада зўр бериб юксалтириш план-
ларини сайловчилар олдида баён қилиб, бу планлар
бутун халқ томонидан яқдиллик билан маъқуллана-
ди ва қўллаб-қувватланади, деб қаттиқ ишонч билди-
ради. Партия қаҳрамон ишчи синфимизга, инженерлар-
га, техникларга, конструкторларга, саноатнинг барча
ҳодимларига мурожаат қилиб, уларни саноатимизни
ривожлантиришнинг янги, гоёт катта планларини
амалга ошириш учун, меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз
ошириш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва си-
фатини яхшилаш учун, техникани янада тараққий эт-
тириш учун фидокорона кураш олиб боришга чақира-
ди. Партия саноат ҳодимларини социалистик мусоба-
қани янада кенг ривожлантиришга, социалистик иш-
лаб чиқаришдаги жуда катта резервларни дадил қили-
риб топши ва улардан фойдаланишга даъват этади!

Коммунистик партия бундан тўрт йил муқаддам
сайловчиларга мурожаат қилиб, бизда қишлоқ хўжа-
лигини кескин суратда юксалтиришга қисқа вақт ичи-
да эришиш учун барча имкониятлар бор, деган эди.
Бу имкониятлар муваффақиятли равишда тўхтовсиз
амалга оширилаётганлигини эндиликда ҳамма кўриб
турибди. Бизнинг қишлоқ хўжалигимиз қатъий сурат-
да юксалиб бормоқда. Партиянинг қишлоқ хўжалиги-
нинг моддий-техника базасини тақомиллаштириш,
колхоз, МТС ва совхозларни тажрибали кадрлар билан
мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларини
моддий манфаатдорлигини ошириш, қишлоқ хў-
жалигида планлаштиришнинг янги тартибининг жорий
қилиш соҳасида кўрган тадбирлари жуда яхши нати-
жалар бермоқда.

Совет халқининг, унинг тўрт йил ичида 36 миллион
гектар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштирган шонли ёш-
ларининг ажойиб қаҳрамонлиги коммунистик қурилиш
йилномасига ёзилиб қолади. Давлат қўшимча равишда
неча юз миллион пудлаб ғалла олди. 1957 йилда мам-
лакатнинг бир қанча районларида — кучли қўроғчилик
бўлишига қарамай, таъминан 1955 йилдаги миқдорда
ғалла тайёрланди. Ўтган йили дон экинларининг ялли
ҳосили 1953 йилдагидан 26 процент, шу жумладан
бугдой ҳосили 40 процент кўп бўлди. Қанд лавлаги,
пахта, зигир ва бошқа техника экинлари етиштириш
тез суръатлар билан ортди бормоқда.

Чорвачилик соҳасида анча муваффақиятлар қўлга
киритилди. Мамлакатда тўрт йил ичида қорамоллар
сони 10 миллион 900 минг, чўчалар сони 11 миллион,
қўйлар сони 20 миллиондан кўпроқ ортди. Шу нарса
айниқса қувончлики, чорва моллари сонининг ўсиш
суръати йил сайин тезлашмоқда ва чорвачилик маҳ-
сулдорлиги ортди бормоқда. Кейинги уч йил ичида
колхоз ва совхозлар сўт етиштиришни қарийб икки ба-
равар кўпайтирдилар, улар эндиликда гўшт, жун ва
чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини кўпроқ тайёр-
лаб бормоқдалар. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда сўт
етиштириш АҚШда етиштириётган сўт миқдорининг
таъминан 95 процентига етди, ёр етиштиришнинг умумий
ҳажми жиҳатидан эса, Совет Иттифоқи АҚШдан
ўзиб кетди.

Россия Федерацияси, Украина ва Молдавия итти-
фоқи республикаларидаги илғор колхоз ва совхозлар-
нинг ташаббуси билан аҳоли жон бошига гўшт, сўт ва
ёғ етиштириш соҳасида яқин йиллар ичида Америка
Қўшма Штатларига етиб олиш йўлидаги умумхалқ ҳа-
ракати кучайиб кетди. Кўпгина колхоз, совхозлар ва
бутун-бутун районлар ўтган йилнинг ўзидаёқ умумий
ер майдонининг 100 гектари ҳисобига гўшт етишти-
риш 100 центнер ва бундан ҳам кўпроқ миқдорга,
сўт етиштириш эса, 400-500 центнергача етказдилар.

Коммунистик партия қишлоқ хўжалигини янада
кескин суратда юксалтириш йўлидаги, аҳоли учун
озик-овқат ва енгил саноат учун ҳам ашё мўл-кўлиги-
ни вужудга келтириш йўлидаги курашини бундан буён
ҳам зўр ғайрат билан давом эттиражagini изҳор қи-
лади. Партия шонли колхозчи деҳқонларини, совхоз ва
МТС ишчиларини, агрономларини, зоотехникларини ва
қишлоқ хўжалигининг бошқа мутахассисларини соци-
алистик қишлоқ хўжалигининг резервларидан ҳар то-
монлама фойдаланишга, мамлакатнинг ҳамма район-
ларида ҳосилдорлигини доим оширишга, деҳқончилик
маданиятини юксалтиришга, қўриқ ва бўз ерларни ўз-
лаштиришнинг давом эттиришга, ҳар бир колхоз ва со-
хозда экин майдонларини кенгайтиришга, ердан яхши-
роқ фойдаланишга чақиради. Ғалла, пахта, зигир,
пилла, қанд лавлаги, картошка, сабзавот, мева, узум,
ширсу ўсимликлари, чой ва бошқа қишлоқ хўжалик
экинлари етиштиришнинг кўпайтириш, қишлоқ хўжали-
гида меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулотнинг
таннархини камайтириш зарур. Колхоз ва совхозларда
чорва молларнинг барча турларини янада кўпайти-
ришга ва уларнинг маҳсулдорлигини оширишга сабот
билан эришиш, ем-хашак базасини, дастававлан мамла-
катнинг барча районларида маккажўхори кўпроқ
экиш ва унинг ҳосилдорлигини ошириш йўли билан
вужудга келтириш ва кенгайтириш зарур.

Коммунистик партия тўрт йил муқаддам сайлов-
чиларга қарата чиқарган Мурожаатида мамлакатимиз-
да фан ва маданиятни ривожлантириш ва гуллаб-яш-
натиш, совет халқининг маънавий бойликларини кў-
пайтириш, халқ маорифи ишини яхшилаш учун бутун
кучларини сарф қилажagini изҳор қилган эди. Шу
йиллар ичида мамлакатда кўпгина янги мактаб ва
олий ўқув юрлари, маданият саройлари, ишчи ва кол-
хоз клублари ва кутубхоналар, болалар муассасалари
ва спорт иншоотлари очилди. Халқ маорифи ва илмий
ҳамда техника кадрлари тайёрлашнинг совет система-
си жамиятининг фан ва техниканинг ҳамма соҳаларида
капитализм шароитидаги нисбатан тезроқ олға ҳа-
ракат қилиб бориш таъминламоқда.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА).

СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларига ОЧИҚ ХАТ

Биз, КПСС Марказий Комитетининг қуйида қўл қўйган аъзо-
ларидан ҳар биримиз бир қанча сайлов округлари бўйича СССР
Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатилганлиги-
миз ҳақида корхоналар, колхоз, совхоз, МТС ва муассасаларнинг
турли коллективларидан, шунингдек сайловчиларнинг сайлов
олди кенгашларидан алоҳида-алоҳида хат ва телеграммалар ол-
дик. Бу хат ва телеграммаларда ана шу округлар бўйича овозга
қўйилишга розилик беришимиз сўралган.

Биз, кўрсатилган ана шу ишонч учун корхоналар, колхоз,
совхоз, МТС, муассасалар коллективлари ва бизни СССР Олий
Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатган барча сайлов-
чиларга чин кўнгилдан ташаккур ахбор қиламиз.

Ҳар биримиз фақат бир сайлов округида овозга қўйилиши-
миз мумкин бўлганлиги сабабли, биз кўрсатма беришни сўраб
КПСС Марказий Комитетига мурожаат қилдик. КПСС Марказий
Комитети бизга қуйидаги сайлов округларида овозга қўйилиш
учун розилик беришни таъсия этди:

Аристов А. Б. — Иттифоқ Советига, Челябинск шаҳри,
Челябинск — Ленин сайлов округи.

Беляев Н. И. — Иттифоқ Советига, Олмаота шаҳри, Олма-
ота шаҳар сайлов округи.

Брежнев Л. И. — Иттифоқ Советига, Куйбишев шаҳри, Ки-
ров шаҳар сайлов округи.

Булганин Н. А. — Миллатлар Советига, Адлгей автоном
области, Майкоп шаҳар сайлов округи.

Ворошилов К. Е. — Иттифоқ Советига, Ленинград шаҳри,
Киров сайлов округи.

Игнатов Н. Г. — Иттифоқ Советига, Горький шаҳри, Горь-
кий-Советский сайлов округи.

Калиберзин Я. З. — Иттифоқ Советига, Рига шаҳри, Сталин
сайлов округи.

Кириченко А. И. — Иттифоқ Советига, Киев шаҳри, Киев-
Ленин сайлов округи.

АРИСТОВ А. Б.

БЕЛЯЕВ Н. И.

БРЕЖНЕВ Л. И.

БУЛГАНИН Н. А.

ВОРОШИЛОВ К. Е.

ИГНАТОВ Н. Г.

КАЛИБЕРЗИН Я. З.

КИРИЧЕНКО А. И.

КИРИЛЕНКО А. П.

КОЗЛОВ Ф. Р.

КОРОТЧЕНКО Д. С.

КОСИГЕН А. Н.

КУУСИНЕН О. В.

МАЗУРОВ К. Т.

МЖАВАНДЗЕ В. П.

МИКОЯН А. Н.

МУХИТИНОВ Н. А.

ПЕСЕЛОВ П. Н.

СУСЛОВ М. А.

ФУРЦЕВА Е. А.

ХРУШЧЕВ Н. С.

ШВЕРНИК Н. М.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга—ишчиларга, деҳқонларга, совет интеллигенциясига, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчиларига

МУРОЖААТИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

Совет олимлари ва инженерларининг жуда катта муваффақиятлари, ўтган тўрт йил ичида биринчи атом электростанциясининг қурилганлиги, энг янги конструкциядаги реактив самолётларнинг ҳамда қитъалараро баллистик ракеталарнинг вужудга келтирилганлиги, электроника, телемеханика, чала ўтказгичлар соҳасидаги жуда катта ихтиролар ва фан ҳамда техниканинг бошқа кўп соҳаларидаги йирик ихтиролар каби юксалар социализмнинг буюк ижодий кучга эга эканлигини яққол исбот этади.

1957 йил инсоният тарихига Ерининг биринчи сунъий йўдошлари космосга учирилган йил бўлиб қиради. Булар Ерининг совет сунъий йўдошлари бўлиб, бу йўдошларни совет олимлари, инженерлари ва ишчилари яратдилар. Ер биринчи сунъий йўдошларининг учирилиши буюк кашфиёт бўлиб, фан ва техникани юксалтиришда янги давр очди. Бу кашфиёт совет фани, техникаси, саноатининг юксак даражада эканлигини бутун дунёга очик ва яққол кўрсатиб берди. Бу муваффақиятлар капитализм зулмидан озод бўлган совет кишиларининг буюк маънавий кучлари ва талантларини, совет фанининг юксак даражада ташкил этилганлигини, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати фан ахлларига жуда катта эътибор бераётганлигини ифода этади.

Кўп миллатли совет адабиёти ва санъати ўтган йиллар ичида халқнинг ҳаётини ва унинг коммунизм йўлидаги курашини ахс эттирган янги, анча катта асарлар билан бойиди. Асримизнинг энг илғор идеялари билан сугорилган адабиётимиз ва санъатимиз халққа, халқини совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш ишига садоқат билан хизмат қилмоқда.

Ана шу йиллар ичида социалистик саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданият ривожланиши билан бирга, коммунизм қуруви, мамлакатдаги барча ноз-неъмат ва маданий бойликларнинг ижодкор совет халқининг сиёсий, маданий-техника, маънавий савияси ҳам ўсди. Совет кишининг истеъдод, қобилият ва талантлари янада гуллаб-яшнади ва нималарга қодир эканлигини намойиш қилди. Социалистик жамият эришган барча муваффақиятларининг асосий манбаи, коммунизмнинг энгилмас кучи ана шундир.

Коммунистик партия совет фани, адабиёти, санъати, халқ маорифини ривожлантириш тўғрисида, халқ оммасининг маданий савиясини янада ошириш тўғрисида, совет кишининг шахсий фазилатларини янада шаклландириш тўғрисида буюк доимо ғамхўрлик қилади. Партия қаттиқ ишонч билдириб айтдики, шонли совет интеллигенцияси халқ олдидаги ўз бурчларини бундан буюк ҳам шараф билан бажарди, кучларини коммунистик қурилиш улуғ ишига бағишлайди, совет фанини янги кашфиётлар билан бойлатади, замонамизга муносиб адабиёт ва санъат асарларини яратди.

Коммунистик партиянинг халқ манфаатларидан бошқа манфаатлари йўқ. Партиянинг сиёсати, унинг бутун амалий фаолияти ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг турмуш шароитини йил сайин яхшилашга қаратилган. Олий Советга бўлиб ўтган сайловдан кейинги тўрт йил ичида Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқнинг фаровонлигини оширишга қаратилган бир қанча катта тадбирларни амалга оширдилар. Кам ҳақ оладиган ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи кўпайтирилди. Дам олиш ва байрам олди кунларида иш куниники соат қисқартирилди. Етти соатлик иш кунини, ер ости ишларида эса, олти соатлик иш кунини жорий қилинмоқда. Социал страхованинг, нафақа, стипендия, бепул ўқиш, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш учун давлат томонидан ажратилган маблағлар кўпайтирилди. Давлат пенсиялари тўғрисидаги янги Қонуни меҳнаткашларни пенсия билан таъминлашни анча яхшилади. Ҳар йили ёзилиш йўли билан тарқатилган давлат заёмларини чиқариш тўхтатилди. Батъин солиқлар бекор қилинди ва қамайтирилди. Колхозлар томонидан давлатга топшириладиган ва сотиладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва харид қилиш нархлари оширилди. Колхозчилар, ишчилар ва хизматчилар ўзларининг шахсий ёрдамчи хўжаликларининг барча маҳсулотларидан давлатга топшириш мажбуриятини тўғридан тўғридан озод қилинган.

Булларнинг ҳаммаси ишчи ва хизматчиларнинг реал иш ҳақини ва колхозчиларнинг даромадларини оширишга ёрдам берди. Кам ҳақ оладиган ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини ошириш, пенсиялар учун ажратилган маблағнинг кўпайтирилиши ва заёмга ёзилишнинг қисқартирилиши натижасида янги аҳоли 1957 йилда 1955 йилдагига нисбатан сал кам 41 миллиард сўм қўшимча даромад олди, бу йил эса, 60 миллиард сўмдан ортиқ даромад олди.

Совет кишилари яхши сифатли озиқ-овқат маҳсулотларини, бежирим йилм ва пойфазаларни, уй-рўзгор учун керакли турли молларни кўпроқ сотиб оладиган бўлилар. 1957 йилда аҳолига 1953 йилдагига нисбатан икки ярим баравар кўпроқ сут ва сут маҳсулотлари, 70 процент кўпроқ гўшт маҳсулотлари, 48 процент кўп мол ёғи, 66 процент кўп тухум, 26 процент кўп қанд, 34 процент кўп газлама, шу жумладан, қарий икки баравар кўпроқ шойи газлама, 74 процент кўп икки-кечак, 85 процент кўп трютаж буюмлар, бир ярим баравар кўп чарм пойфазал сотилди.

Шу давр ичида аҳолига сотилган маданий-маиший ва рўзгор моллари, чуночун радиоприймниклар 2 баравардан кўпроқ, телевизорлар 5,3 баравар, мотоцикллар 2,1 баравар, тикув машиналари 2,2 баравар, соат 1,6 баравар, фотоаппаратлар 2,7 баравар, уй-холодильниклари ва электропилесослар 6 баравар, велосипедлар 65 процент, мебеллар 74 процент ортиди.

Совет кишилари тўрт йил ичида 15 миллиондан кўпроқ радиоприймник ва телевизор, 79 миллионга яқин соат, 11 миллиондан кўпроқ велосипед, 7 миллиондан кўпроқ тикув машинаси, 4 миллион фотоаппарат сотиб олдилар. Давлат ва кооператив чакана товар обороти ана шу тўрт йил ичида умуман 52 процент, шу жумладан, қишлоқларда 75 процент ортиди.

Коммунистик партия уй-жой қурилишига айниқса катта эътибор бермоқда. Ўтган йилининг бир ўзидagina шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида салкам 48 миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой қурилди ва фойдаланиш учун топширилди. 1958 йилда жами 61 миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой қурилади ва фойдаланиш учун топширилади. Бундан ташқари, колхозчилар ва қишлоқ зиёлиларининг кучи билан 800 минг уй қуриш мўлжалланади. Горький области меҳнаткашларининг ташаббуси билан бошланган ҳаракат—халқ қурилишлари методи билан уй-жой қуриш тобора кенг тус олмақда. Уй-жой проблемаси ҳали ҳам кескин проблема бўлса ҳам, бизда ҳозирги вақтда мамлакатдаги уй-жой танқислигига 10-12 йил ичида хотима бериш учун бутун шарт-шароит мавжуддир. Партия миллионларча меҳнаткашларнинг манфаатларига тааллуқли бўлган ана шу энг муҳим вазифани муваффақиятли суратда ҳал этиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни қўлади!

Совет халқининг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши тўғрисида, унинг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш бундан буюк ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукумати фаолиятининг асосий йўлини белгилайди. Партия бунинг ўзининг асосий вазифаси деб, улуғ Лениннинг васиятларини амалга ошириш соҳасидаги ҳамма ишларининг моҳияти деб ҳисоблайди.

Социалистик жамиятни, унинг экономикаси ва маданиятини муваффақиятли суратда ривожлантиришнинг энг муҳим шarti — демократиянинг олий типини, чинакам халқ демократиясини бўлган Совет давлатидир. Коммунистик партия ана шу йиллар ичида социалистик давлатни, социалистик демократияни мустақкамлаш ва ривожлантириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиб келди.

Социалистик демократияга капитализм даврида жабр-жафо чеккан ўн миллионларча оддий кишиларнинг талантлари ва қобилиятларини юксалтириш учун чексиз имкониятлар вужудга келтирилиши таъминлайди. Ижтимоий ва миллий жиҳатдан тўла тенгликдан иборат социалистик демократия шароитидагина асл мақсадга—коммунизмга бориш йўлидаги ҳамма қийинчилик ва ғовларни енгиб ўтадиган халқ оммасининг ижодий ташаббуси кўккаман фаслида сув билан тўлиб-тошган дарё каби мавж уриб ўса олади.

Ҳар бир мамлакатларнинг қоралловчилари капиталистик мамлакатларда ўрнатилган тартибларнинг «демократик» тартиблар деб, ёлланган қуллик тузумини эса, «эркин дунё» деб атайдилар, «соф демократия» тўғрисида вайсайдилар.

Аммо, капитализмнинг йиртқич қонунилари ҳукм сураётган, завод ва фабрикалар, темир йўл ва банклар, ер ва ер ости бойликлари миллионерлар ва миллиардерлар қўлида бўлган ва юз миллионларча кишиларнинг меҳнат самараларини бир ҳовуц йиртқич эксплуататорлар ўзлаштириётган, барча моддий ноз-неъматларини яратувчи меҳнаткашлар оммаси эса, шафқатсиз эксплуатация қилинаётган ва инсонларча ҳаёт кечирини учун зарур шартлардан кўпича маҳрум этилган давлатларнинг демократик давлатлар деб ҳисоблаш мумкинми, ахир.

Ҳар бир ишчи ва хизматчи доим ишсизлик, қашшоқлик ва очлик ҳавфи остида қолаётган, меҳнаткашлар ўзларининг эртанги кунлари учун, ўз оилалари, ўз бола-чақаларининг келажиги учун ташвиш тортаётган давлатларнинг демократик ва эркин давлатлар деб ҳисоблаш бўладими, ахир.

Бутун-бутун халқлар миллий тенгсизлик ва зулм шароитида яшаётган, ирқий камситиш ва лич султари мавжуд бўлган, меҳнаткашларнинг талантлари, истеъдод ва қобилиятларининг рўёбга чиқишига йўл қўйилмаётган, жуда катта идеология аппарати: матбуот, радио, телевидение, босмаҳоналар, информация агентликлари—пропаганданинг бутун воситалари капиталистик мулк бўлиб, барча соф, илғор кучларга қарши гиж-гижлатиш учун, капитал ҳукмронлигини ва уруш пропагандасини оқлаш учун фойдаланилаётган давлатларнинг демократик ва эркин давлатлар деб ҳисоблаш мумкинми, ахир.

Капитализм шароитида «соф демократия» алдамчиликдир ва буржуазия идеологлари ҳамда реформистлар ана шу алдов йўли билан капиталистик монополияларнинг диктатурасини ниқоблайдилар. Ана шу «демократия» ниқоби остида инсониятга қарши энг муҳдиш ёвузликлар, чуночун: империалистик урушлар, мустамлакаларни талаш, халқларнинг миллий-озодлик курашини ва ишчилар ҳаракатини ваҳшиёна бостириш каби муҳдиш ёвузликлар қилинди ва қилинмоқда. Буржуа демократияси шароитида монополистик капитализм заминида буржуазия диктатурасининг формаларидан бири бўлган фашизм каби қабих, ваҳший бир куч вужудга келиб ўсди.

Совет, социалистик демократия буржуазия диктатурасига қарши курашда вужудга келди. Совет ҳокимияти—халқ ҳокимияти, ишчи ва деҳқонлар ҳокимиятидир. Мамлакатнинг ҳамма бойликлари ишчи ва деҳқонлар ихтиёридадир.

Ҳар бир давлатнинг демократизми, аввало, бу давлатнинг қандай сиёсатни ўтказаятганлиги билан, унинг кишиларнинг манфаатини ифода этаётганлиги билан белгиланади. Ҳукмрон доиралари милитаризмнинг оғир машаққатларини халқлар зиммасига юкляётган, зўр бериб қуrolланиш, давлатлар ўртасидаги муносабатларни кескинлаштириш ва янги агрессия тайёрлаш сиёсатини ўтказаятган, зўр ўқасида турган давлатларнинг «демократизми» тўғрисида гап бўлиши мумкинми?

Совет социалистик давлатининг чинакам демократизми унинг барча халқларнинг туб манфаатларига жавоб берадиган бутун ички ва ташқи сиёсатида ифода этилади.

Партияимизнинг ленинча миллий сиёсати чинакам демократизм намунасидир. Бу сиёсат озод совет республикаларининг қардошларча иттифоқда, улар давлатининг гуллаб-яшнашида, уларнинг экономикаси ва маданиятини мавж уриб ўсишида, социалистик миллатларнинг қардошларча ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдамнинг ривожланишида ўз ифодасини топди. Кейинги вақтларда иттифоқчи республикалар ҳукуқларининг янада кенгайтирилиши натижасида неча минглаб саноат корхоналари иттифоқчи ташкилотлари ихтиёрида олинди, иттифоқчи республикалар қарамонига топширилди. Республикаларнинг бюджет ва қонуни чиқариш соҳасидаги ҳукуқлари кенгайтирилди.

Улуғ Лениннинг васиятларига содиқ бўлган Коммунистик партия ўзининг миллий сиёсатини, барча совет халқларининг ҳуқуқий тенглиги ва қардошларча дўстлиги сиёсатини, кўп миллатли социалистик давлатимиз куч ва қудратининг негизи бўлган сиёсатини бундан буюк ҳам изчилик билан амалга оширди.

Кейинги тўрт йил ичида меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларнинг фаолияти кучайди, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишидаги роли ошди. Идора-бошқарув аппарати

қисқартирилмоқда ва арзонлаштирилмоқда. Бу аппаратдаги барча звеноларнинг ишлари яхшиланимоқда. Ишчилар синфининг энг оммавий ташкилоти бўлган касба-союзларининг ишчиларини ва хизматчиларини давлатни ва жамоат ишлаб чиқаришини кун сайин бошқаришга жалб этиш соҳасидаги роли ортиб бормоқда. Социалистик қонунчиликни мустақкамлаш ва граждандарнинг СССР Конституциясида гарантияланган ҳуқуқларига қаттиқ риоя қилиш тадбирлари амалга оширилди. Олий Совет ички сиёсатга доир энг муҳим масалаларни муҳокама қилмоқда ва ҳал этмоқда, ташқи сиёсат соҳасида халқлар ўртасидаги тинчликни мустақкамлашга ва турли ижтимоий системалардаги давлатларнинг тинч-тотув яшашига қаратилган фаолиятини кучайтирмоқда.

Коммунистик партия социалистик давлатни мустақкамлаш тўғрисида, совет демократиясини янада ривожлантириш ҳақида, халқ оммасини совет ватанпарварлиги, халқлар дўстлиги ва қардошлиги, пролетар, социалистик интернационализмнинг ҳаётбахш идеялари руҳида тарбиялаш тўғрисида бундан буюк ҳам тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини изҳор қилади.

Ўтган тўрт йилнинг якуналари шуни яққол кўрсатадики, 1954 йилда Коммунистик партиянинг сайловчиларга қилган Мурожаатида қўйилган вазифалар муваффақиятли суратда амалга оширилди. Ҳеч шубҳа йўқки, партия ҳозирги вақтда яқин йилларни кўзда тутиб илгари сураётган янги буюк вазифалар ҳам муваффақиятли суратда бажарилди.

Бу вазифаларнинг бажарилиши жаҳон тарихининг бутун боришига жуда катта таъсир кўрсатади. Бу вазифаларнинг амалга оширилиши бизнинг мамлакатимизда ишлаб чиқарувчи кучларни янада қудратли суратда ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, фан ва маданиятни юксалтириш асосида моддий ва маънавий ноз-неъматларнинг мўл-кўл бўлишига эришаётганимиз ва бизнинг халқимиз коммунизмга аста-секин ўтиш йўлида ҳал қилувчи қадам қўяётганини билдиради.

Қадрли ўртоқлар! Совет Иттифоқи Коммунистик партияси халқнинг туб манфаатларини ифода этиб, тинчлик сиёсатини изчилик билан ўтказиб келди ва ўтказмоқда, социалистик мамлакатларнинг буюк ҳамкорлигини мустақкамлаш учун, турли ижтимоий тузумга мансуб давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, халқро кескинликни юмшатиш учун, барча мамлакатлар ўртасида ишончли мустақкамлаш ва улар билан ҳамкорлиқни ривожлантириш учун тинмай кураш олиб бормоқда.

Совет давлатининг тинчликсеварлик сиёсати капиталистик зулмга ва империалистик урушга қарши курашда вужудга келган социалистик тузумнинг моҳиятидан келиб чиқади. Бу сиёсат Совет давлатининг чинакам демократизмининг ифода этади. Совет давлати учун халқ манфаатлари, тинчликни таъминлаш ҳар нарсадан азиздир. Эндилкида бутун инсониятнинг учдан бир қисмидан кўпрогини бирлаштирган барча социалистик мамлакатлар Совет Иттифоқи билан биргаликда тинчлик учун ақил кураш олиб бормоқдалар, мустамлакачилик асорати кишанларини парчалаб ташлаган Осиё ва Африка мамлакатлари тинчлик учун кураш олиб бормоқдалар, ер юзидagi барча мамлакатларнинг тинчликсевар халқлари шу йўлда курашмоқдалар.

Бизнинг давримиз капитализмдан социализмга қонуний ўтиш даври, марк்சча-ленинча таълимотнинг буюк тантанаси давридир. Империалистлар ва уларнинг малайлари тинчлик таянчи—енгилмас социалистик лагерни парчалаб юбориш, бу лагернинг куч-қудратини заифлаштириш учун жон-жаҳдлари билан уринмоқдалар. Аммо, империалистларнинг ана шу мўлжаллари шу вақтгача барбод бўлиб келди ва бундан буюк ҳам шармандаларча барбод бўлади. Социалистик лагер қудратли ва енгилмасдир!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Улуғ Халқ Хитойи билан, барча социалистик мамлакатлар билан сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларини бундан буюк ҳам тинмай кенгайтиришни ўзининг энг биринчи интернационал бурчи деб ҳисоблайди. Ана шу алоқалар тенглик, қардошларча ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам, социалистик интернационализмнинг ленинча принциплари асосланган.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси янги уруш хавфига қарши, тинчлик, халқлар озодлиги ва бахти учун курашини билан бирга, барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари билан интернационал алоқаларини мустақкамлайди. Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москвада ўтказилган Кенгашлари қабул қилган Декларация ва Тинчлик Манifestи халқро коммунистик ва ишчи ҳаракатининг бирлиги ўсиб мустақкамлашиб бораётганлигини исбот қилади, ишчилар синфини ва барча меҳнаткашларни тинчлик учун ва инсоният бахт-саодати учун курашга сафарбар қилади ва шу йўлда илҳомлантиради.

Совет Иттифоқи янги қуrolсизланиш учун, ядро қуrolли сўзон таққиллаш учун, атом ва водород бомбалари синовларини дарҳол тўхтатиш учун, «совуқ уруш»ни тутатиш учун оғишмай курашиб келмоқда. Барча мамлакатларнинг халқлари Совет давлатининг тинчликсеварлик сиёсатини тобора қўллаб-қувватламоқдалар. Халқлар Совет Иттифоқининг сўзи билан иш ҳеч қачон бир-бирдан фарқ қилмаганлигини кўриб турибдилар. Совет Иттифоқи тинчлик ва халқлар ўртасида дўстликдан иборат ленинча сиёсатга ва халқро кескинликни юмшатиш йўлидаги самимий интилишга амал қилиб, кейинги уч йил ичида ўз Қуrolли Кучларини 2 миллион 140 минг кишига қамайтирди. Бу эса, тинчликсеварлик сиёсатининг амалга оширилиши бўлиб, кескинликни юмшатиш ва давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишонч вазиятини

вужудга келтириш ишига қўшилган жиддий ҳиссадир.

Совет Иттифоқи тинч-тотув яшашни кўзда тутган бирдан-бир оқилона программани илгари суриб, капиталистик давлатларга зўр бериб қуrolланиш соҳасида эмас, балки халқнинг турмуш даражасини ошириш соҳасида мусобақа қилишни, қарбий базалар қуриш ва ракета учуриладиган установкалар ўрнатиш соҳасида эмас, балки уй-жой ва мактаб қурилиши соҳасида мусобақа қилишни, «совуқ уруш»ни кенгайтириш соҳасида эмас, балки ўзаро фойдали савдо-сотик ва маданий бойликларни айирбошлаш соҳасида мусобақа қилишни таклиф этади.

Совет кишилари икки системанинг тинч иқтисодий мусобақа қилиши тарафдоридилар, чунки улар социалистик тузумнинг капиталистик тузумга нисбатан устун эканлигига, коммунизм улуғ идеяларининг ғалаба қилишига ишонгандилар.

Совет Иттифоқи ўз системасини, ўз идеологиясини мажбуран қабул қилдириш мақсадида бошқа бирон мамлакатга қарши ҳеч қачон қуrol кўтаргани йўқ ва ҳеч қачон қуrol кўтармайди. Бошқа бирон мамлакатга қарши қуrol кўтариш социалистик давлатнинг табиғатиға, СССР Конституциясига хилофдир. Биз, ер юзида узоқ давом этадиган мустақкам тинчлик вазиятида барча халқлар билан дўст бўлиб яшашни истаймиз, деб қатъий ва самимий айтаемиз.

Совет Иттифоқи халқро кескинликни юмшатиш ва изчил қуrolсизланиш йўлида астойдил кураш олиб бориб, ўзининг кучсиз эканлигини ҳис этаётганлиги ва уруш оловини ёқувчиларнинг таҳдиддан қўрқаятганлиги учун шундай қилаётгани йўқ, асло бундай эмас. Биз, тинчлик учун қаттиқ ва изчил кураш олиб борамиз ва айни вақтда совет халқининг тинч меҳнати шавкатли Қуrolли Кучларимиз томонидан мустақкам суратда қўриқланаётганлигини билаемиз. Коммунистик партия Қуrolли Кучларимизнинг доимий жанговар қобилиятини тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келди ва ғамхўрлик қилади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг фикр ва ишлари бундан буюк ҳам тинчликни ҳимоя қилшдан иборат буюк ва олижаноб ишни мустақкамлашга бағишланаётганини сайловчиларга изҳор қилади.

Сайловчи ўртоқлар! Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўтган сайловларда бўлгани каби бу сайлов кампаниясида ҳам партиясиз ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар билан маҳкам иттифоқ ва буюк тузиб, касба-союзлари, комсомол ва меҳнаткашларнинг бошқа ташкилотлари ҳамда жамиятлари билан биргаликда қатнашади. Депутатликка кўрсатилган кандидатлар коммунистлар учун ҳам, партиясизлар учун ҳам умумий бўлади.

Коммунистик партия барча сайловчиларни СССР Олий Советига ўтказиладиган бу сайловда ҳам коммунистлар билан партиясизлар блокнинг кандидатлари учун ақиллик билан овоз беришга чақиради!

Ўз мамлакатининг тўла ҳокимиятини хўжайини бўлган бизнинг халқимиз коммунистлар билан партиясизлар блокнинг кандидатлари учун овоз бериш билан Коммунистик партиянинг ленинча сиёсати учун—мамлакатимизда коммунистик жамиятни ғолибона қуриш сиёсати учун овоз беради.

Бизнинг халқимиз коммунистлар билан партиясизлар блокнинг кандидатлари учун овоз бериш билан Коммунистик партия XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, Ватанимизнинг иқтисодий ва муҳофаа қудратини кучайтириш учун, Ватанимизни гуллаб-яшатиш учун, халқ фаровонлигини янада юксалтириш учун, совет кишиларининг бахтли ҳаёти учун, бутун дунёда тинчликни мустақкамлаш учун овоз беради.

Коммунистик партия коммунистлар билан партиясизлар блокни кандидатларининг СССР Олий Советига ақиллик билан сайланишига тўла умид боғлайди. Бу билан барча сайловчилар—ишчилар, деҳқонлар, совет зиёлилари, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчилари, ёшларимиз ўзларининг енгилмас бирликларини, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теаваригага жипселанганликларини бутун дунё олдида яна бир марта намойиш қилиб кўрсатадилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети барча коммунистларни коммунистлар орасидан кўрсатилган кандидатлар учун қандай ақиллик билан овоз бера, партиясиз кандидатлар учун ҳам шундай овоз беришга чақиради. Коммунистик партия партиясиз сайловчиларнинг партиясизлар орасидан кўрсатилган кандидатлар учун қандай ақиллик билан овоз бера, депутатликка кандидат қилиб кўрсатилган коммунистлар учун ҳам шундай овоз беришларига умид боғлайди.

Сайловчи ўртоқлар! Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сизларни 1958 йил 16 марта ўз граждандлик бурчинини бажариш учун ақиллик билан сайлов қўтилари олдиға келишга чақиради. СССР Олий Советига депутатлар сайлашдан иборат фахрли граждандлик ҳуқуқидан фойдаланмайдиган битта ҳам сайловчи бўлмаслиги керак.

16 март кунини совет демократиясининг янги тантанаси кунини, Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва халқнинг енгилмас бирлигининг қудратли намойиши бўлсин!

Ҳамма сайловга! Коммунистлар билан партиясизлар блокнинг янги ғалабаси учун! Яшасин шонли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин коммунизм кураётган улуғ совет халқи! Яшасин халқимиз барча ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм ғалабаси сари, олға!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети.

СССР-ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

„Совет ёшлари кунини“ни белгилаш тўғрисида

«Совет ёшлари кунини»ни байрам қилиш белгиланди.

«Совет ёшлари кунини» ҳар йил июнь ойининг сўнги якшанба кунинида байрам қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раяси К. ВОРОШИЛОВ, СССР-Олий Совети-Президиумининг секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва Кремль, 1958-йил 7-февраль.

Партия ва Ҳукуматимизнинг Мурожаатига жавобан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кескин кўпайтирамиз

Мирзачўл районидаги „Коммуна“ колхози аъзоларининг умумий йиғилиши

Колхоз хўжалигини ҳар тарафлама ривожлантирамиз

(Колхоз раиси ўртоқ У. СОДИҚОВ сўзидан).

Ўртоқлар! Партия ва Ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнат-кашларига қарата чиқарган Мурожаатида қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун ҳали фойдаланилмаётган жуда катта резервлар борлиги тўла кўрсатиб берилди. Биз ҳам партия ва Ҳукуматимизнинг ана шу Мурожаатига амал қилиб конкрет тадбирлар белгилаб чиқдик. Бунда колхоз хўжалигининг барча тармоқларини баравар ривожлантириш, ҳосилдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини муттасил кўпайтириш, ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархини камайтириш, колхозчилар меҳнатининг қимматини ошириш кўзда тутилди.

Планлаштириш вақтида колхозимизнинг ер шариоти, сувдан фойдаланиши, ишчи кучлари, механизациядан фойдаланиш даражаси ва бошқалар ҳисобга олинди. Пиланта ҳозиргача қилинган ишлар асос бўлди.

Маълумки, кейинги ўн йил мобайнида колхоз хўжалигининг асосий тармоғи бўлган пахтачилик соҳасида катта силжиш бўлди. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил 8-10 центнердан кўпайди. Айрим бригадалар ва участкаларда ҳосил бундан ҳам кўпроқ ошди. 1956 йилда ҳар гектар ердан колхоз бўйича 28 центнердан ҳосил олинди. Демак

Колхоз раиси У. Содиқов.

колхозимизда ўтган йилни ҳисобга олганда пахта ҳосили муттасил оширилиб келмоқда. Шунинг учун биз 1958 йилда ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштирилишини планлаштирдик. 1965 йилда аса ҳар гектар ердан олинган ҳосил 35 центнерга етказилди.

Бу пиланта амалга оширолмасми? Бунга шубҳа қилмасак ҳам бўлади. Ҳаммаишда маълумки, янаги билимнинг ерларимизда жуда кўп майда карталардан иборат эди. Шу туфайли механизациядан умумий фойдалана олмадик. Кейинги йилларда кўпгина майда зовурларни текислаб, карталарни йиритилардик. Ерларнинг меҳнатотириш аҳолини анча тузатди. Колхозимизда пахта ҳосилининг муттасил ошиб боришининг муҳим омилларидан бири шу бўлди. Бу йил ҳам шу хилдаги тадбирлар амалга оширилди. Бу, механизациядан кенг фойдаланиб квадрат-уялаб чигит экишни кенг майдонларда жорий этиш имконини берди.

Лекин ўтган йили ерларимиз учун ҳаммадан кўра зарур бўлган иш — ерларнинг ширини ювиш, яхоб бериш қонқарли бўлди. Квадрат-уялаб чигит экиш кенг жорий этилмади. Шунинг учун ўтган йили ҳосил камайиб кетди. Биз ўзимиз тузган пиланти амалга ошириш учун ана шундай муҳим агротехника тадбирларини амалга оширишимиз шарт.

Йўл қўйилган ҳаётларни ҳисобга олиб, бу йил 1060 гектар ерга бир марта, 205 гектар ерга икки марта, 205 гектар ерга икки марта ахоб бердик. Ҳамма еримиз сифатли шудор қилинди. 686 тонна минерал ўғит ташиб олинди. 5 минг тоннага ақин маҳаллий ўғит тайёрланди. Шунингдек 900 гектар майдондан 800 гектарга квадрат-уялаб чигит экиш планлаштирилди.

Ўртоқлар! Чорвачилик хўжалигининг етакчи тармоқларидан бири бўлиб қолди. 1956 йилда ҳар юз гектар ердан 150 центнердан бўлса 1957 йилда аса 100 гектар ердан ҳар юз гектар 80,5 центнердан сўт, 22,2 центнердан гўшт етиштирилди. Шундай қилиб чорвачиликдан олинган даромад анча кўпайди. 1956 йилда чорвачиликдан 375 минг сўм даромад олинган бўлса, бу даромад 1957 йилда 500 минг сўмга етди. Демак чорвачиликдаги етарли эътибор берсак, ем-хашак базасини мустақилласак ундан кўп ва арзон маҳсулот етиштири оламыз.

Чорва маҳсулотлари таннархини камайтирайлик

Ҳақиқатда қишлоқ хўжалигининг партия ва Ҳукуматимизнинг Мурожаатига энг яхши жавобдир. Таъдбирда чорвачиликни ривожлантириш ҳам кўзда тутилди. Уни колхозимизда ҳеч сўзсиз амалга ошириб бўлади. Бунинг ўтган йилги натижаларимиз кўрсатиб турибди.

Лекин маҳсулотнинг таннархини камайтириш соҳасида анча камчиликлари бор. Масалан, 1 центнер сут етиштириш учун 1956 йилда 76 сўм 15 тиын пул, 6,7 та меҳнат сарфлаган бўлса, 1957 йилда 74 сўм 63 тиын пул, 8,41 та меҳнат сарфлаган. Колхозда етиштирилган 1 килограмм гўштнинг нархи 11 сўмдан ҳам ошди, бир дона

тухум 90 тиын пулдан тўғри келди. Бунинг нормал ҳол деб бўлмайди, аябдига, Шунинг учун бу тадбирни амалга оширишда маҳсулот таннархини камайтиришга алоҳида эътибор беришимиз лозим. Бунинг учун кўла меҳнатини камайтириш, чорвачиликда механизация-

Чорва маҳсулотлари таннархини камайтирайлик

Ҳақиқатда қишлоқ хўжалигининг партия ва Ҳукуматимизнинг Мурожаатига энг яхши жавобдир. Таъдбирда чорвачиликни ривожлантириш ҳам кўзда тутилди. Уни колхозимизда ҳеч сўзсиз амалга ошириб бўлади. Бунинг ўтган йилги натижаларимиз кўрсатиб турибди.

Лекин маҳсулотнинг таннархини камайтириш соҳасида анча камчиликлари бор. Масалан, 1 центнер сут етиштириш учун 1956 йилда 76 сўм 15 тиын пул, 6,7 та меҳнат сарфлаган бўлса, 1957 йилда 74 сўм 63 тиын пул, 8,41 та меҳнат сарфлаган. Колхозда етиштирилган 1 килограмм гўштнинг нархи 11 сўмдан ҳам ошди, бир дона

тухум 90 тиын пулдан тўғри келди. Бунинг нормал ҳол деб бўлмайди, аябдига, Шунинг учун бу тадбирни амалга оширишда маҳсулот таннархини камайтиришга алоҳида эътибор беришимиз лозим. Бунинг учун кўла меҳнатини камайтириш, чорвачиликда механизация-

Мирзачўл районидаги „Коммуна“ колхози аъзоларининг 1958 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш юзасидан мўлжаллаган тадбирлари

Мирзачўл районидаги „Коммуна“ колхозининг аъзолари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча қишлоқ хўжалик ҳодимларига қарата чиқарган Мурожаатини кенг муҳокама қилиб чиқиб, ўтган йилги ишларини яқинлар ақиллар, келгуси йилларда чорвачиликни ривожлантириш, пахта ҳосилини ошириш ва бошқа қишлоқ хўжалик етказилган мўл ҳосил етиштиришни мўлжаллаб қатор конкрет тадбирларни белгиладилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатига колхозларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш учун ҳали энг резервлардан тўла фойдаланилмаётганини жуда тўғри кўрсатилган. Бундай имкониятлар билимнинг хўжалигимизда ҳам бор. Ўтган йили колхозимиз давлатга 2064 тонна пахта топширди. Илгори бригадалар ҳар гектар ердан ўртача 25-27 центнердан пахта ҳосили етиштирилган, пахтанинг центнерига бўладиган харажати камайтирилди. Бироқ бу мажбурий ички имкониятлардан тўла фойдалана олмадик, натижада пахта ҳосили оширилмади, ноқулай об-ҳаво шариоти туфайли ўтган йилда энгилмади.

Оқибатда бир қанча бригадалар пиланта мўл ҳосил етиштирилганликларига қарамай тўртта бригадала ҳосил камайиб кетди, колхозимиз пахта етиштириш юзасидан олган мажбурийлини бажара олмади.

Шунинг айтиш керакки, биз гўла парварлиши даражасида техникадан тўла фойдаланмадик, ишлаб чиқаришга илгирлар таъжирбаси кенг ёйилмади, агрономия фани етукларидан тўла фойдаланмадик.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида КПСС Марказий Комитети янавар Пленуми қарорларини бажариш учун курашган чорвадорларини биримчи ақини натижаларига эришдилар. 1960 йилда мўлжалланган беш йиллик пилантида ситирлар сонини 100 бошга етказиш, уларнинг ҳар бириндан ўртача 1050 килограммгача сут соғиб олиш, яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 55 центнердан сўт етиштириш мўлжалланган эди. Фидокорлар меҳнат қилган чорвадорларимиз бу натижага 1957 йилдаёқ эришдилар. Ҳозир фермаимизда 100 бош ситир бор, ҳар бир ситирдан ўтган йил 1575 килограммдан сўт соғиб олади эки яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 80,5 центнердан сўт етиштирилди. Бироқ биз чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш даражаси ҳали жуда паст деб ҳисоблаймиз.

Шу вақтгача колхозимизда асосий ем-хашак ақини — маккажўхори майдонини кўпайтиришга кам эътибор бериб келинаёти. Бунинг устига пахта бедадан жуда паст ҳосил оладим. Худди шунингдек сабаблар, мева ва узум ҳосилини кўпайтириш учун ҳам яхши эътибор берилаётган. Колхозда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш таннархи шу вақтгача жуда баланд. Бир центнер пахта етиштириш учун материал ва пул харажати бўлиб 95 сўм 30 тиын сарфланган. Бир центнер сут олинган аса 187 сўм кетибди. Бир центнер чўчка гўшти 880 сўмга, 1 центнер қўй гўшти 1117 сўмга тушибди.

Ўтган йилларда йўл қўйилган ана шу камчиликларни тўла ҳисобга

олиб, биз қишлоқ хўжалигини кескин ривожлантириш, шундай қилиб юқори кўрсаткичларга эришиш учун кучимизни тўла сарфарб этамиз.

Пахтачилик — хўжалигимизда ҳал қилувчи соҳа ҳисобланади. 1958 йилда 2700 тонна пахта етиштирилди, пахтанинг яқин ҳисобини 31 процент оширамиз. Ҳар бир гектар ердан олинган ҳосилни 7 центнерга кўпайтириш, гектаридан 30 центнердан ҳосил йиғиб оламыз.

Биз бу тадбирларни қандай қилиб амалга оширамиз? Пахта ҳосили ҳар гектар ердан олинган ҳосилнинг кўпайиши туфайли оширилади. Бунинг учун биз қатор агротехника тадбирларини турмушга татбиқ қилмоқдамиз. Пахта майдонлари асосан шудор қилиб қўйилди, шўр ерлар ювилади. 5 минг тоннага ақин маҳаллий ўғит жамғариб қўйдик.

Шу қуларда колхозда ер участкаларини ақинга тайёрлаш, шўр ерларни ювиш ишлари давом эттирилмоқда. Бу, ҳосилни оширишда ҳал қилувчи роль ўйнашга ишонамиз. Сугорини тармоқларини, зовурларини фераль ойининг биринчи ярмигача тозалаб қўямиз.

Колхозимизда мелiorация жиҳатидан ноқулай бўлган 130 гектар ер бор. Заҳаф ҳисобланган шу ерлар атрофида экскаватор ёрдамида чўқур зовурлар қазиймиз, заҳ сувининг пастга кетиши учун, туپроқнинг шўрланмаслиги учун курашамиз.

Зовурларини чўқур қилиб қазиб ва яқин сугорини тармоқлари оқини мақсадда 24 минг кубометр ер ишлари бажарилди. Бундан ташқари қишлоқ ичидида ва колхозлардан сугорини тармоқларини ҳамда зовурларини қазиб давлатга 31 минг кубометр ҳажмдаги ишни бажарамиз.

Ернинг мелiorация аҳолини яхшилаш ҳисобига ҳам пахта ҳосилини кескин оширамиз. Биз қўйнинг ва бўз ериги ҳисобига ақин майдонини яна 100 гектарга кўпайтириш учун зарур бўлган барча ишларни амалга ошираётимиз.

Пахта ерини партов ердан ҳисобига яна 100 гектарга кўпайтирамиз. 1960 йилда бориб умумий пахта майдонини 1000 гектаргача етказамиз. Шу ерлардан 3200 тонна пахта йиғиб оламыз, ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил етиштириш, пахта ҳосилини 1937 йилга нисбатан 55 процент кўпайтириш. 1965 йилда Мирзачўл ерларининг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириб давлатга 3500 тонна пахта топширамиз.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик ақинлари ҳосилини оширишда унинг таннархини камайтиришда прогрессив методларни ҳамда квадрат-уялаб чигит экишни амалга оширишнинг асосий вазафалардан деб ҳисоблаймиз. Шу мақсадда биз бу йил 800 гектар ердан гўлаи меҳнатияция асосида икки томонлама ишлаймиз, шундан 600 гектар ерга режа сичлари тортиб чиғи ақамиз. Бу, гўла парварлиши юқори сифатли ва ўз вақтида ўтказиш имкониятини беради, қўй меҳнатини камайтиради.

Ернинг селгитишга қараб тупроқдаги намин сақлаб қолми мақсадда далавларни боронайлаш. Экиш бошлангунга қадар карталарни план асосида тайёрлаб қўямиз, ер чеккаларини, бурчакларини ҳам ҳайдовдан чиқарамиз, квадрат-уялаб чигит экиш учун контроль чизиқларини

белгилаб чиқамиз, барча қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонтини тугатлаймиз. Квадрат-уялаб чигит экишда қатнашадиган қадрларни февраль ва март ойлари давомида тайёрлаб қўямиз.

Техникадан ва ўғитлардан умумий, мақсадда мувофиқ фойдаланиш учун курашамиз. Ҳўзани ўсув даражасида қўшмача озиклантириш учун етарли миқдорда маҳаллий ва минерал ўғитлар аралашмаси тайёрлаб қўямиз. Барча агротехника тадбирларини ўз вақтида ва қулай муҳитларда амалга оширамиз.

Колхоз правлениеси далачилик бригадаларини ташаббускор ва ишнинг қўлини билган кишилар билан мустақамлаш тадбирларини кўрди. Биз техникадан умумий ва сифатли фойдаланиш мақсадда МТС билан биргаликда масалахатлашиб, механик ва тракторчи раҳбарлигида иккита тракторчи далачилик бригадаси ташкил этамиз.

Колхоз партия ташкилати қолоқ бригадаларни илгирлар даражасига етказишга алоҳида эътибор беради. Бундай бригадаларга коммунист ва комсомоллардан иборат тажрибали пахтакорлар зоборилди.

Партия ва Ҳукуматимиз қишлоқ хўжалик ҳодимлари олдида аҳоли жон бошига гўшт, сўт, ер етиштириш жиҳатидан яқин йилларда Америка Қўшма Штатларига етиб олишдек муҳим вазафани қўйди. Ана шу умумхалқ курашига муносив ҳисса қўиш учун биз қўйидаги вазафаларни бажарамиз:

1958 йилда яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобидан 30 центнердан гўшт, шу жумладан 5 центнердан чўчка гўшти етиштирамиз. Бунинг учун 90 та чўчқани боқувга қўямиз. 1959 йилда гўшт етиштириш 476 тоннага етказамиз. Ҳар юз гектар ер ҳисобидан 35 центнердан гўшт етиштирамиз, эки 1957 йилга нисбатан гўшт етиштириш икки баробар кўпайтирамиз.

1960 йилда гўшт етиштириш 544 тоннагача етказилди. Ҳар юз гектар ер ҳисобидан 40 центнердан гўшт олинади. 1965 йилда бориб биз 900 тонна гўшт етиштириш имкониятига эга бўламиз, шунда гўшт етиштириш ҳисобидан олинган гўшт 66 центнерга, шу жумладан чўчка гўшти 22 центнерга етказилган бўлади.

1958 йилда сут етиштириш 216 тоннагача кўпайтирилди, эки ҳар юз гектар ҳисобидан 160 центнердан сут етиштирилди. Ҳар бир ситирдан 1800 килограммгача сут соғиб олинади. 1960 йилда сут етиштириш 280 тоннага етказилди, ҳар юз гектар ҳисобига 206 центнердан сут олинади. Бунинг учун ҳар бир ситир ситир ҳисобига сут сонини 200 килограммдан кўпайтириш талаб қилинади. Колхозимизда 1965 йилда бориб сут етиштириш 450 тоннага етказиш, ҳар юз гектар ер ҳисобига 333 центнердан сут етиштириш имконияти бор. Биз ҳар бир ситирдан 3 минг килограммгача сут соғиб олишимиз мумкин. Шунда сутнинг ёиллик даражасини кам деганда 4 процентга етказамиз. Биз бу ютуқларга ситирлар сонини кўпайти-

БУ ТАДБИР КОЛХОЗ АЪЗОЛАРИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИДА МУҲОКАМА ҚИЛИНИБ, ҚАБУЛ ЭТИЛГАН.

Квадрат-уялаб чигит экиш мўл ҳосил гарови

(Бригада бошлиғи ўртоқ Машрап БОЛТАБОВ сўзидан).

1965 йилда колхоз бўйича ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олинмиш доим. Менинча бу план ҳеч сўзсиз бажарилди.

Мен бу сўзни ўзимнинг иш таърибимизга қараб таърирламан. Масалан, ўтган йили бизнинг бригадала 100 гектар пахта майдонининг 60 гектарига квадрат-уялаб чигит экилди. Умуман ҳар гектар ердан 26 ўрнига 30 центнердан ҳосил олдик. Демак, пилантига нисбатан ҳосил тўрт центнердан ошди.

Бундан ҳам кўп ҳосил олиш мумкинми? Ҳеч шубҳасиз мумкин. Ўтган йили биз юз гектар ердан фақат 30 гектар ерга ахоб берган эдик. Шунинг учун кўп ерда баҳор куруқ келгани учун чигит ер намига униб чиқмади, чигит суви берилма мажбур бўлди. Яхоб бери-

Бригада бошлиғи М. Болтабоев.

ган ерларда аса гўзалар яхши ривожланиб, ҳосил ҳам мўл бўлди. Шунинг учун биз бу йил бутун пахта майдонимизга бир ярим марта ахоб бердик. Ҳамма ерга квадрат-уялаб чигит экиш учун таъбирлик қўйилди. Ўтган йили ҳар гектар ерга беш тоннадан гўшт солган бўлсак, бу йил 6 тоннадан гўшт тайёрладик. Агар колхоз бўйича шу каби тадбирлар ҳар йили тўла амалга оширилиб бориб, кўзда тутилган ҳосилни бемалол етиштирамиз, Шунинг учун мен кўпчилиқ қатори муҳокама қилинаётган тадбирни маълум қиламан.

Механизациядан кенг фойдаланиш керак

(Механизатор ўртоқ Йўлдошли ҲОЗИБОВ сўзидан)

Ўтган йили мен хизмат қилган ўртоқ Тошматов бошлиқ бригадаларнинг бирор қатор ерга ҳам квадрат-уялаб чигит экилмади эки ёда гўзалар икки томонлама култивация қилинмади. Оқибатда нима бўлди? Мўлжаллаб 30 центнер ўрнига гектардан 27 центнердан ҳосил етиштирилди, ҳоло.

Механизатор Н. Ҳозибоев.

Бригада аъзолари билан масалахатлашиб, Улар бу йил ўз ерларининг кўп қисмига 60Х45 сантиметр схемасида чигит экишчи эканликларини айтидилар. Мен ҳам ўз „универсал“имнинг шундай схемасида молеб тахт қилиб қўйдим. Пахтакорлар билан ҳамкорликда ишлаганча ва ҳосилни ўтган йилдагидан анча ошириш учун курашимиз сўз бераман.

Колхозчиларнинг умумий йиғилишида муҳокама қилинаётган ана шу тадбирга мен ҳам қўшилиман, квадрат-уялаб чигит экишни ва гўла парварлишини икки томонлама ўтказиш сифатли бажариш учун курашаман.

БУ ТАДБИР КОЛХОЗ АЪЗОЛАРИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИДА МУҲОКАМА ҚИЛИНИБ, ҚАБУЛ ЭТИЛГАН.

Ер иккинчи сунъий йўлдошининг ҳаракати тўғрисида

Ернинг иккинчи сунъий йўлдоши 8 февраль эрталаб соат 6 га қадар Ер атрофини 1380 марта айланиб чиқди.

Ҳаво очиб бўлганда иккинчи йўлдошини кўриб чиқиш олдидан шимолий кенглигининг 26 градусидан 54 градусигача ҳамда жанубий кенглигининг 25 градусидан 64 градусигача оддий кўз билан кўриш мумкин. (ТАСС).

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши ҳузуридаги доимий комиссия иш группасининг кенгаши

ТИРАНА, 7 февраль. (ТАСС). Бу ерда Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши ҳузуридаги қишлоқ хўжалик соҳасида иқтисодий ва илмий-техника ҳамкорлиги Доимий комиссия иш группасининг кенгаши ўз ишчи таъомлади.

Кенгаш ишида Албания, Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Руминия ва Совет Иттифоқи вакиллари қатнашадилар.

Кенгаш „Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи мамлакатларда жун етиштиришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш имкониятларини тўғрисида“ги масалани муҳокама қилди.

Жун сифатини яхшилаш тўғрисида, қўйлар сонини кўпайтириш тўғрисида, уларнинг наслини яхшилаш тўғрисида, ем-хашак базаси ҳақида тавсифномалар қабул қилинди. Бир қанча ташкилий-техника тадбирлари ишлаб чиқилди.

Белградда матбуот конференцияси

БЕЛГРАД, 7 февраль. (ТАСС). Бугун бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида ташқи ишлар давлат секретариатининг расмий вакили Я. Петричча энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал этиш учун юксак даражада кенгаш чиқариш бўлидаги ҳозирги ҳаракатларга қандай баҳо берилади, деб савол берилган.

Президент Титонинг ақинда айтиб ўтганича, бундай кенгаш, деган Я. Петрич, тинчликка таҳдид қилаётган аҳволдан чиқиш йўлини топиш мақсадида музокаралар бошлаш учун ҳамда жанжалли масалаларнинг аста-секин ҳал этилишига имконият туғдириш учун ниҳоятда зарурдир.

Юксак даражада учрашув ўтказилиши, деб давом қилган давлат секретариатининг вакили, сўз урушини тўхтатишга ҳамда кейинчалик халқаро проблемаларни Бирлашган Миллатлар Ташкилати доирасида актив ҳал этишга ёрдам берган бўлур эди.

Совет Ҳукуматининг таклифига мувофиқ юксак даражада ўтказилган кенгаш ишида Югославиянинг иштирок этиши аҳтимолига тўхталиб, Я. Петрич бундай деган: Агар Югославия кенгашда қатнашишга таклиф этилса, у бундай таклифга ижобий қараган бўлур эди.

Қисқа хабарлар

Тамиз шаҳридаги (Бельгия) кемаасозлик корхонасида „Иван Мейерин“ юк теплоходига совет байроғини кўтариш тантанали маросими бўлди. Бу теплоходни Совет Иттифоқининг закалига мувофиқ Бельгиянинг „Бель“ фирмаси қурган эди. Кеманинг ҳажми — 9000 тонна. „Иван Мейерин“ теплоходи Бельгия кемаасозлик фирмаси томонидан Совет Иттифоқи учун қурилган йилгирга еттинчи ва охири кемадир.

Совет касабаси сомазлари делегацияси Мисрда уч ҳафта меҳмон бўлиб турганда кейин 7 февралда Москвага жўнаб кетди. Делегация аъзолари мамлакат бўйлаб саёҳат қилдилар, кўпгина корхоналарни, фабрика ва заводларни бориб кўрдилар, Миср ишчилари билан учрашдилар, Мисрдаги касабаси сомаз ҳаракати раҳбарлари билан суҳбатлашдилар. 6 февралда делегациянинг президенти Жамо Абди Носир қабул қилиб ва улар ўртасида дўстона, самимий суҳбат бўлди.

Индонезия ташқи ишлар вазирлигининг хабар беришича, Индонезия республикаси Ҳукумати ва Лаос Короллиги Ҳукумати Ўзаро дўстлик муносабатларини мустақамлаш манфаатларини кўзлаб, бир-бирларига дипломатик вакиллари юбориш тўғрисида бир битимга келдилар.

Канадалаги Торонто шаҳрининг энг катта концерт залига совет скрипкачиси Леонид Котаниннинг биринчи концерти бўлди. Концерт эр муваффақият билан ўтди.

Брюсселда совет фильми ҳафталари тугади. Совет фильмлари белгиялик тамошбинларга жуда манзур бўлди.

7 февраль. (ТАСС).

САТИРА ва ЮМОР

ТАКСИ

Жўвага бир минута неча ўнлаб тўпланар такси, йўлисангиз бориб дарҳол, «қаярга?» деб сўрар такси, Бозордан бошқа ёқни айтсангиз, «эайнит» даяр такси, Мудом «чайқовга» тайёр «марҳамат, ҳозир...» турар такси. Бирор оғир ҳалокат рўй беришни эсга олмасдан, Нўйиб тор йўлга пойга бир-биридан ўтса-қолмасдан, Йўловчилар ғазабда сачраган лойни юволимасдан, Бутун нафрат билан аччиғланиб сenga қарар такси. Булар шу найфиятда айланиб чайқовга йўл солгай, Ибосиз пул олишда бир эмас тўғр ҳисса кўп олгай, Шоферга ҳар боришда икки тўғр, ўн саккиз қопгай, Шунинг-чун у бозорга пирпираб ўндай учар такси.

Зарур иш бирла асло ушбу ерга такси деб борманг, Бири «йў» деса, албатта бири «хў» дер деб алданманг, Урунманг яхшиши йўлдан қолиб шоферга ёлбарманг, Сиз айтган ерга минг хил вақт қилиб бормас бирор такси. Магар бир йўл билан боргай, у нозик йўлни топансангиз, Шофернинг истигица пул тўлаб оғзини ёпансангиз, Ушандан сўнг яна бир илтимос тарзида айтсангиз, Қуриб тинна-мадори ноили элтиб кўяр такси. Инспектор шу ерда, нега бу аҳолини «билмайди», Хиёнатни аширганини гуноҳсиз деса бўлмайди, Усиз шофер бу килда ишни кўриб асти қилмайди, Ҳамма дарду-насал шунда, жиғилдон боп бўлар такси. Ажаб, таксимотор бошқарма сирдан «сехабар» бўлса Ҳақиқат шубҳасиз равшан аниқлаб текшириб кўрса, Тийинчиларни нафсин ахшиллаб натыий тийиб кўйса, Адашмай тўғри кўйдан эс-ҳушин йиғиб юрар такси. **Ж.АСАМУДИНОВ.**

Ҳайрон бўлманг...

Спирларё районида борсангиз кино кўришнинг баҳридан ўтиб кўяролинг. Агар пулнингиз ёнингизга сўзма қўлдан битта билетни олиш-ўз, элга кириб кулонишга пахта тўки ўтиравингиз. Бунга ҳайрон бўлманг. Ҳозир сабабини тўшунтирамиз. Район марказида кўк билан ўпишиб турган 300 ўринли «Ўзбекистон» деган кинотеатр бор. Тамошабин кўп, албатта. Ури соғин ҳам чакки эмас. Бунинг устига 2 марта севас берилди. Агар 600 кишидан 100 та кассадан билет олиб тамоша қилса ҳам, унча шикоят тушмасизми-у, лексин 60 киши ҳам кассадан билет ололмайдилар. Нега деса, Шермат Нурматов исмли бир ялаб тўймас контролёр бор. Шу контролёр кассадан 2-3 сўмлик билетларни олади-да О. Пуллов, О. Ҳакимжонов, Пуллов ситари югур-лақлари орқали 6-8 сўмдан пуллайди.

Бу ишлар ташқарида бўлади. Энди ичкарига — элга кириш. Ҳай-хай нимасини айтсангиз? Чироқ ўчи-да — бўлиди. Чик-чик қилиб писта қачқин ҳам, буркентиб папирос че-киш ҳам, ҳўнтакбозлик ҳам — ҳаммаси шу ерда. Ҳўш, шу ахволда кино кўрганлар беш танга қара ахши эмасми? Кино-театрда юз бераётган тағйибчиликлар ҳақида район газе-таси ва бошқа газеталарда бир не-ча марта ёзилди. Лекин негадир район маданият бўлимининг мудир Ф. Сакаев, кинолаштринш бўлими-нинг мудир П. Ф. Болмутов ўртоқ-лар бу ахволга индамай келмақда-лар. Афтидан улар Нурматовнинг а-ри йўл билан топан пулдан бў-тал олаётганга ўхшайдилар. Бу ахвол қачонгача давом эта-ди? **С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.**

Буюмлар вақтинча фойдаланишга берилмоқда

Суратда: прокат пунктида. Пунктнинг бракер-қабул қилиб олувчиси ўртоқ Е. Бельфор геология бошқармасининг ходими Мария Хусановнага пилесос бермоқда.

А. Раҳимов фотоси.

Тошкентдаги Олой совет-колхоз бозори ашигидан ки-риб, шарққа томон юрсан-гиз А. Толстой кўчасига чиқасиз. Ана шу кўчада узун бир бино жойлашган. Ичкарига кирдик: хонадаги полналарда, махсус тахта доскалар устида эркак ва аёллар велосипеди, кир ювиш машинаси ва пиле-сослар, телевизор ва прои-рователлар, фотоаппарат ва радиолар, гилча, чинни идишлар ва бошқа буюмлар тартиб билан териб қўйи-либди. Кишилар бирин-кетин кириб, ана шу буюмлардан ўзларига заруринг олиб кетмоқдалар.

Хурматли газетхон, биз тасвирлаётган бу бинига ма-газин жойлашган экан деб ўйламанг. Бу ер прокат (у-й-рўзгор ва спорт буюмлари-ни вақтинча фойдаланишга бериб турадиган) пунктидир. Меҳнаткашлар учун жуда қўлай бўлган бу пункт «Гор-промсовет»га қарашли «Ме-таллист» артели томонидан очилган.

— Бизда ҳар хил уй-рўзгор буюмлари, спорт ин-вентарлари бор. — дейди пункт мудир Спартан Га-сан. — Бу нарсалардан а-риям граждандар ёки муасс-сарлар жуда арзон нарқа ҳа-қи тўлаб бир кундан ут ой-гача фойдаланишлари мум-кин.

Биз прокат пунктининг регистратсия дафтарини кў-дан кечдик. Тошкентнинг турли жойларида яшовчи граждандар бу ерга келиб кир ювиш машинаси, теле-визор, пилесос, проитрова-тель, тикув машиналари ва бошқа зарур буюмларни маълум муддатга фойдала-ниш учун олганлар. Буюм-лардан фойдаланганлик учун

олинган ҳақ ҳам унча кўп эмас. Шуниси характерлик, буюмдан ким кўп кун фой-даланган бўлса, шунча кам ҳақ тўлаган.

Прокат пунктига буюм олиш учун албатта паспорт билан келиш керак. Бу ерда буюм олган киши билан пункт ўртасида шартнома тузилади. Буюмдан макси-мум уч ойгача фойдаланиш мумкин, сўнгра яна муддат-ни узайтирса бўлади. Шун-и ҳам айтиш керакки, прокат пункти иштирида буюмлар-ни граждандар уйига олиб борувчи ва муддат тамом бўлганча яна қайтариб олиб келувчи махсус машина бор. Машина хизмати учун ҳақ олимайди. Бундан ташқари, пункт ҳузурида буюмларни тузатувчи устакхона ва мута-хассис мастер-механик бор. Мастер-механик кишиларга буюмлардан фойдаланиш йўллари ҳам кўрсатиб бе-ради.

— Ёрта Осиёда биринчи марта ташкил этилган бу пункт хизматидан шаҳар аҳо-лиси мамнун бўлиб фойда-ланмоқда. — деди ўртоқ Галсан сўзида давом этиб. — Бу муассасанинг очилганига 2 ойдан сал ошди. Ана шу муддат ичида 1000 дан ор-тиқ кишига турли муддат-лар билан ҳар хил буюмлар берилди.

«Горпромсовет» бу яхши ташаббусни изчиллик билан давом эттириш лозим. Ме-ҳнаткашларга маънавий хизмат кўрсатишнинг қўлай воси-таси бўлган прокат пункт-лари шаҳарнинг Октябрь, Бешбёғ, Туркменская ва Госпитальний совет-колхоз бозорларида ҳам ташкил этиш керак.

Т. НАЖМИДИНОВ.

БЕКОБОД ШАҲРИДА

МЕТАЛЛУРГЛАР УЧУН ПАРК

ҚУРИЛАДИ

Ўзбекистон металлургия заводи-нинг ишчилари 1958 йилда метал-лурлар паркни вужудга келти-ришга қарор қилдилар. Завод каса-ба союз комитети ишчиларнинг бу ташаббусини қўллаб-қувватлади. Ҳо-зир парк учун 20 гектар майдон ажратиб берилди. Бу ерда метал-лурлар планировка қилиш ва ла-рахт ўтказиш ишларини бошлаб ю-бориш учун тайёргарлик кўрмоқ-далар. Боққа қўллаб меваги ва де-коратив дарактлар ўтказилади, ма-даный ҳордиқ чиқариш учун қўлай шартот вужудга келтирилади.

ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ

КЕНГАЙМОҚДА

Қўллаб уй-жой бинолари қурили-ши муносабати билан шаҳар аҳоли-сининг электр қувватига бўлган та-лаби ортиб бормоқда. Шу сабабли яқинда 35 минг киловатт қувватга эга бўлган 6 та янги трансункт қу-риб ишга туширилади. Янқа тар-тибда уй-жой қурилган посёлка-ларда 2,5 километр узунликда ка-бель линияли электр тармоғи бар-по қилинди.

Шаҳар электрчилари 1958 йилда яна 5 та трансункт қуриш ва 12 километр масофадаги очик симлар-ни кабель линияли электр тармоқ-лари билан алмаштириб, реконстру-кция қилиш ишларини бошлаб ю-бордилар.

ЯНГИ ПОСЕЛКА

Ўтган йили шаҳарда уй-жой қу-рилиши кенг кўламда авж олди. Ҳаммаси бўлиб 7 минг 200 квад-рат метр уй-жой бинолари қуриildi. Шунингдек 312 хўжалик янқа тар-тибда янги уй қўриб олди. Ана шун-инг натижасида шаҳарда янги по-сёлка бунёгга келди. Бу посёлкада Ватутин, Калинин, Чернышевский ва «Речная» деб аталувчи янги қу-талар пайдо бўлди. Мазкур қўла-ларда янги магазин, алоқа бўлими-нинг филиали қурилиб, ишга туши-рилди.

А. АБДУРАИМОВ.

Тематик лекциялар

Тошкент тўқимачилик комбина-тининг маданият саройида ишчи-хизматчиларнинг маданий дам олиш-лари бўлиб вақтларини мамнунли-қ-таштан «Янқиса комбинат» ётоқ-хоналари ва фабрикаларнинг кизил бурчакларида тематик лекциялар ташкил қилишга алоҳида эътибор берилаётган. Сийсий-тарбиявий, ада-бий ва техника темаларидаги лек-циялар қатъий план асосида ўтқа-зиб турилади.

Январ ойида 15 дан ортиқ лекция ва суҳбат ташкил қи-линди. «Халқаро ахвол», «Ер-нинг сунъий йўлдошлари», «ГПС Марказий Комитет декабрь плену-ми қарорлари», «Яхши хислат» каби темалардаги лекциялар шулар жум-ласидандир.

Бу лекциялар ёшларни коммуни-стик ахлоқ руҳида тарбиялаш, ишчи-хизматчиларнинг сийсий, адабий ва техника билим даражасини кенгай-тиришга қаратилган.

Н. НАСИМОВ.

Клара Жалилова ёш ва талантлив артистна-лардан. Унинг турли миллат тилларида ай-таётган ашулалари ки-шига завқ бағишлайди. У русча «Ниначи», узбекча «Кўйдирма», ҳинди «Топилмоқ қўшиги» ва афгонча «Гулихандон» ашула-сини икко эътифанди радио эшитувчи балди. Клара деб юборади. Суратда: Клара Жали-лова афгонча «Гули-хандон» ашуласини икко эътифанди. В. Салов фотоси.

Спорт хабарлари

Оҳангарон шаҳрида саноат кор-хоналари ва турли давлат муассас-салари ҳузуридаги қўйи физкульту-ра коллективларини ўзига бирлаш-тирувчи янги «Меҳнат» («Труд») спорт жамияти ташкил қилинди. Жамият физкультура ва спорт иши-да катта тажриба ҳамда малакага эга бўлган тренерлар билан таъмин-ланди. Қисқа вақт ичида спорт жа-миятига энергетик, транспортчи, шахтер, бинкор ва мактаб ўқувчи-ларидан 2000 дан ортиқ киши аъзо бўлди.

А. КУКИЕВ.

«Пахтакор» кўнғили спорт жа-мияти коллективлари ўртасида Тош-кент шаҳри биринчилиги учун ўтқа-зилган шахмат мусобақаси тамом бўлди. Мусобақада техникумлар ва муассасалардан келган арлар ва хо-тин-қиз шахматчилардан 25 киши иштирок этди. Қизгин кураш нати-жасида Тошкент қишлоқ хўжалиги техникумининг студенти М. Расулов 1958 йил учун чемпион номига олишга мусофақ бўлди.

Хотин-қизлар ўртасида 10 имко-ниятдан 7 оғога эга бўлган қишлоқ хўжалик техникумининг студенти Э. Амириду ғолиб чиқди. Мусобақа давомиди 4 шахматчи учинчи рабраз нормасини баждарди. **Б. ГАРЕЕВ.**

Тошкент қишлоқ хўжалигини ир-ригация ва механизациялаш инже-нерлари институтида 6-факультет-ларро партаклада программасида мусофиқ штанга кўтариш бўйича мусобақа ўтказилди. Қизгин кураш натижасида қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультетининг биринчи командаси (14 очко) ғолиб чиқди. **А. КИМ.**

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент Советининг олтинчи сессиясини қақриш тўғрисида

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети иккунда, 1958 йил 12 февраль — чоршанба кунин олтинчи қақриш меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг олтинчи сессияси қақрилади. Сессия 1958 йил 12 февраль соат 16 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилди. Депутатларни рўйхатга олиш шу ерда соат 3 дан бошланади. **ТОШКЕНТ ШАҲАР ИМРОИЯ КОМИТЕТИ**

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

9 ФЕВРАЛДА
15.00. Болалар учун эшиттириш. Мультипликацион фильм-лар.
19.30. «Фан ва техника оламида» деган эшиттириш. (Рус тилида).
20.10. «Халқ талантлари» деган циклан концерт.
21.10. Бадий фильм «Повел ва масхарабоз».
10 ФЕВРАЛДА
19.30. «Бутуниттифон пахтакорлари кенгаши олтидан» деган эшиттириш.
19.50. Киножурналлар.
20.10. Бадий фильм — «Кельинин капитан».

Редактор З. ЕСЕНБОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/11 да кундуз Бой ила хизматчи, кечқурун Йўлчи юлдуз, 11/11 да Айтаем тилим қуяди, айтмасам диним.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9 ва 11/11 кеч соат 8 да янги спектакль Дилором (5 парда, 7 кўринишли опера). Билетлар сотилимоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Энг кеска цирк артисти Михаил Каладин рабхарлигида ўн қизикчининг иштироки билан «Ушуга кечасиз». Бутун 3 марта тамоша қурсатилди) кундуз соат 1.4 ва кеч 8 да).

«РОДИНА» — кундуз ва кеч-қурун кенг экранли фильм Пар-тизан учқуни.

«ВШ ГВАРДИЯ» — эрталда

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

9 февралда
Ўзбекистон халқ хофиза
МАЪМУРЖОН УЗОҚОВ

концерти

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти Мукарра-ма Турғунжон, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Муҳаммаджон Мирзаев, артистлардан Баморат Ҳу-жаева, Тўхта Рисметова ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 ярим-да бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

Борис ПАРМУЗИН.

Русчадан Сами РАХИМ таржимаси.

САҲРОДА

ХИКОЯ

— Йўлда бирорта ҳам ариқ йў-қим?
Усмон йўқ дегандай боп чайқа-ди.

— Нега шунинг ҳисобга олмадинг?
Бу шофернинг кўнглига жуза қат-тиқ ботганидан савол эди. Шунинг учун у яна ҳам бағтарроқ қовоғини солиб олди.

— Ўзи битта-аримтаиз колхозга бориб келайликми?
Усмон кўз силтди.

— Бироз кутиб турайлик. Яхши-ки, ўнғай жойда тўхтаган акамиз.

У «ўнғай жой» деб йўл айрили-шини айтди. Қароқола бу йўллар-нинг бирортасидан машина ўтиб қолгани мумкин. Колхозга бориб ке-лиш яхши. Албатта, аммо ким бора-ди? Бир чолу, бир болали эди, ке-лиш яхши агроном бор. Агроном-гари ўзини тетик туттаётган бўлса ҳам бир оғир протез. Усмон бунча яхши биларди. Пуловчилар бор-йўғи шу. Узи-чи? Борди-ю машина келиб қолса-чи? Бунинг устига ўз машинасини ташлаб кета оларми-ди, ахир?..

Улар индашмасдан папирос че-кишди.

Усмоннинг кулонига моторнинг гу-риллагани эшитилди. Ҳозирча бу машинами-йўқми ва машина бўлса қайси йўлдан келётганини айтиш қийин эди. Бироқ гувиллаган овоз борган сари кучайди, янги Усмон-нинг ҳамроҳлари ҳам қаердалию ма-шина келётганини эшитишди. Узоқ-да енгил чанг бузулган кўрингач, шубҳалар батамом тарқалди.

Оламлар саҳрола тез танишиб ола-дилар. Бўм-бўш, жон асари кўрин-майитган саҳрола ҳар бир учрашув қувончли-воқилар.

Машина келиб тўхтади. Орқадан тўзлаб келган чанг бузути машинани тўзлаб олди.

Нихот чанг ҳам босилди. Эски бир ярим тонналик машинаси билан вилолатини орау қилиб юрган Ус-мон қудратли ЗИС-5га ҳавас билан қарайди.

Ана шунақа машина бўлса экан! Колхоздаги ҳамма машина алмаш-тирилди-ю, аммо Усмоннинг парти кетиб, парти қолган машинаси ал-маштирилмаган. Машинанинг пу-тури кетиб қолганидан бунча қоли-салар тез-тез рўй бериб турарди...

Усмон машина олишга келди. ЗИС, афтидан ҳарбий қилинган эди. Каби-нада солдат-ҳайдовчининг ёнида лей-тенант ўтирарди, кузовида эса сак-киз-ўнгалта солдат бор эди.

Лейтенант салимий, зўстона жи-майди.

— Ҳўш, ўртоқ, тунаб қолмоқчи-мисиз?

— Агар ёрдам бермасангиз шуна-қага ўхшайди.

— Бенин йўқми?

— Бенин бор! сув...

— Ана шуниси чатоқ-ла. — Лей-тенантнинг юзидан жилмайиш ало-мати йўқолди. — Шуниси чатоқ...

Иложини қила оламизми?

Лейтенант бу саволини йилиа ўти-риб ҳайдовчига берган эди. Шофер Усмонга, сўнг чангга ботган маши-нага, чолга, хотинга, агрономга қа-ради. Улар шофернинг жавобини ку-тишмоқда эди.

— Ўртоқ лейтенант бирор ерга бориб келсакмикин, анави ерда ко-хоз бор, ўш беш километрга келади.

— Бизнинг колхозимиз, — деб изоҳ берди Усмон.

— Бориб келайликми? — лейте-